

ลายมือชื่อมีความสำคัญอย่างไร

ร้อยตำรวจเอกหญิง รัตนาพร โชติเกษมสุข
กลุ่มตรวจพิสูจน์พยานเอกสาร กองตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันลายมือชื่อมีความสำคัญอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันในการประกอบธุรกิจการค้า การลงทุน ฯลฯ ซึ่งลายมือชื่อมีความสำคัญกับมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งถึงวาระสุดท้ายของชีวิต

ลายมือชื่อเป็นสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่บุคคลใช้เพื่อยืนยันตัวตน ใช้ในการรับรอง การแสดงเจตนา การแสดงความยินยอม การรับทราบ การทำธุรกรรมต่าง ๆ ซึ่งในยุคโบราณยังไม่มีลายมือชื่อที่ปรากฏเป็นตัวอักษรแต่อย่างใด แต่จะมีการใช้ตราประทับดินเหนียว หรือแมวน้ำ (Cylinder seal) ที่มีลวดลาย หรือใช้สัญลักษณ์อื่น เช่น ภาพวาดเฉพาะตัวแทนลายมือชื่อ เป็นต้น

ต่อมาโลกมีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปในยุคกรีกและโรมัน มนุษย์มีการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศมากขึ้น มีการทำนิติกรรมสัญญาต่าง ๆ เริ่มมีการเขียนชื่อจริงด้วยมือลงบนเอกสารทั้งในเอกสารที่เป็นทางการ และไม่ใชเป็นทางการ โดยเริ่มจากชนชั้นสูง หรือผู้มีอำนาจที่รู้หนังสือ และสามารถลงลายมือชื่อได้ ซึ่งลายมือชื่อของแต่ละบุคคลจะมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของบุคคลนั้น และสามารถทำการตรวจพิสูจน์ได้ว่าเป็นผู้ซึ่งได้ลงนามในเอกสารนั้นหรือไม่

ในปัจจุบันได้มีการพัฒนารูปแบบของลายมือชื่อ เป็นลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-signature) ซึ่งเป็นลายมือชื่อในรูปแบบใดก็ได้ที่แสดงถึงความยินยอมของผู้ลงนามในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น การลงลายมือชื่อด้วยสไตลัส หรือพิมพ์ชื่อพร้อมรหัส และลายมือชื่อดิจิทัล (Digital Signature) เป็นลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ชนิดหนึ่งที่ใช้เทคโนโลยีการเข้ารหัส (Public Key Infrastructure - PKI) เพื่อสร้างความมั่นใจในตัวตนของผู้ลงนาม ความถูกต้องของเอกสาร และการไม่ถูกดัดแปลงหลังลงนาม เช่น การลงนามเอกสารผ่านแพลตฟอร์มที่ใช้ใบรับรองดิจิทัล

ข้อควรระวังในการลงลายมือชื่อ

- ควรตรวจสอบเอกสารทุกครั้งก่อนลงลายมือชื่อ
- กรณีที่เป็นเอกสารสำคัญ ควรลงนามต่อหน้าพยานที่เชื่อถือได้
- กรณีการลงลายมือชื่อเป็นลายเซ็นดิจิทัล ควรมีระบบที่ปลอดภัยและเป็นที่ยอมรับ

ตามกฎหมาย

- โทษของการปลอมลายมือชื่อ ถือเป็นความผิดอาญา ซึ่งมีโทษทั้งจำและปรับ